

EL CENTRE I LA PRÀCTICA REFLEXIVA

Un dels objectius bàsics de la formació en l'àmbit educatiu és entendre que no n'hi ha prou amb promoure el desenvolupament professional de l'individu, sinó que aquest ha de ser la base per fer un pas més enllà que permeti al centre escolar créixer de manera col·lectiva i esdevenir una organització que aprèn.

Aquest apartat presenta l'especificitat que suposa l'assessorament a centre com a modalitat formativa, que ha d'incloure tant la vessant del desenvolupament personal com l'aprenentatge col·lectiu d'una organització.

Els protocols que presentem persegueixen un únic gran objectiu final: la millora de l'aprenentatge de l'alumnat en el centre que assessorem. L'eina que utilitzem per aconseguir-ho és la millora de l'ensenyament que imparteix el professorat, i és per això que es basen en la metodologia de la reflexió sobre la pròpia pràctica del professorat. A partir de l'anàlisi de la pròpia feina que es fa a les aules, contrastant-la amb les teories i els resultats de les investigacions que ajuden a enriquir-les, i tornant a escriure la pràctica d'aula, podem afrontar millores reals i significatives en les pràctiques d'aula del professorat format. Aquí radica la seva eficiència. A més, aquesta modalitat formativa ha de promoure que el centre escolar vagi apropiant-se d'una estructura de debat organitzat que li permeti continuar aprenent de manera autònoma més enllà de l'assessorament extern.

Els materials que aquí presentem estan organitzats en tres documents: el primer recull aquells aspectes essencials a tenir en compte quan afrontem **la formació en centre**, i els altres dos, més específics, pretenen donar orientacions sobre com ajudar el centre - com a col·lectiu organitzat - i els docents que el conformen a apropiant-se de l'**enfocament competencial** que proposa el currículum. L'èmfasi en aquest aspecte rau en que la formació en competències bàsiques és complexa i demana canvis importants en els hàbits d'aula més comuns en el professorat. Per tant, tenint en compte la metodologia de la pràctica reflexiva, cal considerar: el necessari enriquiment de les tasques i de la gestió de l'activitat a l'aula; l'avaluació del treball competencial, lligada a la dels continguts; i la programació viva, útil per a la feina d'aula, més enllà d'una graella més o menys complicada.

Aquests documents van ser elaborats pel Grup Tècnic de Pràctica Reflexiva del Servei de Formació de Personal Docent del Departament d'Educació durant dos anys i són fruit, seguint el mateix plantejament, de la observació i l'anàlisi de les pròpies experiències en assessorament en centres de tipologia i nivells educatius diversos, així com del contrast amb fonts teòriques sobre processos de canvi i innovació en organitzacions. Aquest procés de gestió ha donat com a producte uns documents en els que conviuen materials de

fonamentació més teòrica amb recursos i eines concretes per portar-ho a la pràctica de l'assessorament.

És important remarcar que en cap moment s'han de considerar com un camí a seguir pas a pas, sinó més aviat una guia de viatge, en la que trobareu consells sobre cada fase de l'assessorament en centre, amb múltiples possibilitats de tasques formatives per aconseguir el mateix objectiu. El camí de formació, però, l'ha de construir cada persona formadora en cada centre assessorat.

Per finalitzar, remarcar que els canvis que aquest plantejament proposa van més enllà d'un assessorament puntual de poques hores. Serà necessari més d'un assessorament inicial per aconseguir les millores desitjades. No es tracta simplement de donar unes tècniques que, en aplicar-se, fan que tot funcioni de nou i millori l'aprenentatge de l'alumnat. Sinó més aviat d'un un procés cíclic que, una vegada endegat, no es pari mai més. És a dir, l'èxit de l'aplicació racional d'aquests protocols en la formació en centre consisteix justament en que no necessitin de nou a la persona formadora. Aquest ha de ser el nostre objectiu.